

رویدادهای بین المللی و تاثیر آن بر تحولات ایران

پیمان آمریکا و روسیه برای کاهش سلاح های استراتژیک از تصویب پارلمان روسیه گذشت
نازی عظیم(رادیوفردا): سه شنبه 20 خرداد 1382- 10 ژوئن 2003

پیمان آمریکا و روسیه برای کاهش از سلاح های استراتژیک، که در دوما، یا پارلمان روسیه به تصویب رسید، امروز در روزنامه رسمی روسیه انتشار یافت. این قرارداد سال گذشته میان جرج بوش، رئیس جمهوری آمریکا و ولادیمیر پوتین، رئیس حکومت روسیه، به امضا رسیده بود. بنابراین قرارداد، هر يك از دو کشور تا سال 2012 زرادخانه اتمی خود را به دوسوم تقلیل دهد. سنای روسیه آن را در ماه مارچ تصویب کرده بود اما دوما تصویب آن را به علت مخالفت روسیه با جنگ آمریکا برای آزادسازی عراق به تعویق انداخت.

امروز پیمان کاهش سلاحهای هسته ای روسیه و آمریکا رسماً اختیار اجرایی یافت و قانون تصویب شده این پیمان در روزنامه دولتی روسییسکا گازتا منتشر شد. این قرار داد سال گذشته میان ولادیمیر پوتین و جرج بوش، روسای جمهوری روسیه و آمریکا به امضاء رسید. بنا بر این پیمان هر یک از این دو کشور باید تا سال 2012 میلادی، زرادخانه اتمی خود را به دو سوم، یعنی بین هزار و 700 تا دو هزار و 200 کلاهک اتمی تقلیل دهد. سنای روسیه این پیمان را در ماه مارس امسال تصویب کرد، اما تصویب آن در پارلمان به سبب مخالفت با جنگ آمریکا در عراق تا ماه گذشته به تعویق افتاد. پوتین و بوش در اول ماه ژوئن رسماً اسناد مصوب این پیمان را امضاء کردند.

اختلاف بریتانیا با آمریکا بر سر ایران

بی بی سی - سه شنبه 20 خرداد 1382- 10 ژوئن 2003

جک استرا، وزیر خارجه بریتانیا، تأیید کرده است که کشورش با ایالات متحده آمریکا بر سر ایران اختلاف نظر دارد.

آقای استرا به کمیته روابط خارجی پارلمان بریتانیا گفت بریتانیا خواهان تغییر رژیم (در ایران) نیست. او گفت مقامات لندن بسختی در تلاش هستند تا به آنچه که وی مذاکرات و تماسهای سازنده با ایران نامید، ادامه دهند. این درحالی است که آمریکا، ایران را بخشی از "محور شرارت" می داند. مقامات آمریکا ایران را متهم به تلاش برای دست یابی به سلاحهای هسته ای می کنند

تورنرسم و سلاحهای کشتار جمعی

امضای معاهده الحاقی "کیوتو" از سوی ایران منوط به شفافیت تعهدات آژانس بین المللی انرژی اتمی است

سه شنبه 20 خرداد 1382- 10 ژوئن 2003

ایران هیچ خواسته نامشروعی از آژانس بین المللی انرژی اتمی ندارد، بلکه خواستار رفع تبعیض و دید یکسان نسبت به تمام اعضای آژانس بین المللی انرژی اتمی است. به گزارش خبرنگار انرژی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، رضا آقازاده - رییس سازمان انرژی - در کنفرانس خبری که در سازمان انرژی اتمی ایران برگزار شد، در پاسخ به سوال خبرنگاران مبنی بر دلیل عدم امضای پروتکل الحاقی کیوتو از سوی ایران با وجود وجود توصیه های متعدد از سوی کشورهای مختلف، با بیان این مطلب گفت: نگاه ایران به پروتکل (2+93) يك نگاه ایجابی است و ما بارها در مذاکرات خود با دبیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی و کشورهای دیگر بر این نکته تأکید کرده ایم. وی با بیان این که ایران، توضیحات خود را در شورای حکام در ماه می به روشنی عنوان کرده است، اظهار داشت: ما در آن جلسه تأکید کردیم که ایران به عنوان عضوی از سازمان بین المللی انرژی اتمی از این آژانس توقع دارد به تعهدات خود عمل کند.

آقازاده با بیان این که ایران مایل است بداند، آژانس بین المللی انرژی اتمی چه اقداماتی نسبت به انجام تعهدات خود در قبال ایران انجام داده است، گفت: پس از این که شورای حکام و آژانس بین المللی انرژی اتمی تعهدات خود را شفاف و مشخص کردند، آنگاه ایران پروتکل الحاقی کیوتو را امضا خواهد کرد.

وی، گزارش دبیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی را شامل دو مساله حساسی به موادی که از کشور چین وارد ایران شده و جمع بندی در زمینه امضای پروتکل الحاقی کیوتو دانست و گفت: حدود 12 سال پیش براساس قراردادی که بین ایران و کارخانه "UCF" چین امضا شد، محصولات این کارخانه وارد ایران شد که در آن زمان براساس ماده 24 و 95 قانون "SAFEGARD"، نه ایران و نه چین ضرورتی برای اعلام این مساله ندیدند که البته ما این موضوع را در بازدید دبیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی عنوان کردیم و دبیرکل نیز اظهار داشت که بهتر است در آغاز همکاری ایران با آژانس از ما خواسته شود که

این مساله را مورد حسابرسی آژانس قرار دهیم و ما نیز پذیرفتیم که این کار در سه ماه گذشته انجام شد.

رئیس سازمان انرژی اتمی ایران در پاسخ به سوال دیگری در رابطه با هدف کارشناسان از تولید 7 هزار مگاوات برق در شرایط کنونی، گفت: براساس مطالعات آمریکایی‌ها مبنی بر تولید حدود 20 هزار مگاوات انرژی برق هسته‌ی تا سال 2003 در ایران، موافقت‌نامه‌هایی با کشورهای مختلف از جمله فرانسه، کانادا، چین و روسیه قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران مطرح شد و حتی راکتور هسته‌ی سازمان انرژی اتمی ایران نیز از سوی آمریکایی‌ها ساخته شد و پس از انجام بررسی‌های لازم، تولید 7 هزار مگاوات برق تا سال 2020 تصویب شد.

وی ادامه داد: نسبت به پیش‌گزارش صادر شده ابراز رضایت نمی‌کنم، ولی معتقدم با توجه به جریان‌سازی و توقعاتی که برای اجلاس رسانه‌های خبری در هفته آینده به‌وجود آمده، این فضا سازی خبری اتفاق می‌افتاد و ما خواستیم با اعلام این پیش‌گزارش تفاوت بین جریان سازی خبری و محتوای گزارش مشخص شود.

آقازاده ادامه داد: من به آمریکا اعلام می‌کنم که این گزارش سودی برای شما ندارد و شما نمی‌توانید از آن سوء استفاده کنید و به سردمداران آمریکایی یادآور می‌شوم که روزی باید ادعاهای خود را اثبات کنید و پیش از این‌که از شرمندگی خود در خصوص عراق خلاص شوید، برای خود شرمندگی دیگری ایجاد نکنید.

وی در پاسخ به این سوال که آیا ایران درخصوص اعلام واردات اورانیوم پس از 12 سال کوتاهی نکرده است، گفت: ما بنا به درخواست دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ایران این موضوع را بیان کردیم و به دلیل احترام به دبیرکل از نظر حقوق خود صرف‌نظر کردیم.

آقازاده، با تأکید بر این که ایران گزارش وجود تمامی سایت‌های اتمی خود را در اختیار آژانس قرار داده است، اظهار داشت: ایران از تمام کشورهای در زمینه ساخت نیروگاه‌های اتمی دعوت به همکاری کرده است و دعوت از آمریکا يك دعوت خاص نبود و همکاری ایران با کشورهای دارای دانش هسته‌ی به منظور حفظ صلح و پیشرفت امکان‌پذیر است.

وی با اشاره به این که هر ساله گروه‌های متعددی از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ایران بازدید کرده‌اند، گفت: غنی‌سازی اورانیوم يك پروسه طولانی مدت است و تمام مواد وارد شده به ایران موجود است و همچنین مواد تولیدی و پسماند آزمایش‌های انجام شده بر روی اکسید اورانیوم موجود است. آقازاده با تأکید بر این‌که هیچ مرکز غنی‌سازی اورانیومی که به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اعلام نشده باشد، در ایران وجود ندارد، ادامه داد: ایران شدیداً وجود سایت غنی‌سازی اورانیوم کاشان را تکذیب می‌کند.

وی در خصوص ایجاد توافق بین‌المللی ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درخصوص توافق در زمینه امضای پروتکل الحاقی کیوتو ابراز خوشبینی کرد و گفت: در طول 20 سال گذشته تنها 32 کشور، این پروتکل را امضا کرده‌اند و در حال حاضر کشورهای زیادی وجود دارند که عضو این پروتکل نیستند. معاون رئیس جمهور با تأکید بر لزوم آرام شدن فضای تبلیغاتی و رفع تنش موجود به منظور حل مشکلات و ایجاد شرایط بهتر برای درک مسائل موجود، گفت: در طول سه ماه اخیر، شش گروه از بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از تاسیسات ایران بازدید کرده‌اند.

وی، خواست آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مبنی بر اجرای محتوای پروتکل الحاقی کیوتو قبل از امضای آن از سوی ایران را نادرست ارزیابی کرد و با اشاره به این که در صورت بروز اختلاف بین کشورهای آژانس می‌توان به دادگاه شکایت کرد، گفت: با توجه به مذاکرات انجام شده، ایران از بیان شکایت خودداری کرده است.

آقازاده با تأکید بر این‌که پنج کشور دارنده سلاح هسته‌ی حق انتقال دانش تولید این نوع سلاح را به کشورهای دیگر ندارند، گفت: ما از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی توقع داریم که نحوه دستیابی کشور اسرائیل به سلاح‌های هسته‌ی و ایجاد بحران و تنشج در منطقه را مشخص کند. وی با بیان این‌که براساس آیین‌نامه اجرایی معاهده "MPT"، کشورهای که قصد احداث تاسیسات هسته‌ی را دارند، موظفند 180 روز پیش از ورود اورانیوم به کارخانه جهت غنی‌سازی، این موضوع را به آژانس اطلاع دهند، اظهار داشت: ایران چند ماه پیش از زمان مقرر و دو سال قبل از زمان شروع ساخت سایت اصفهان، این مساله را به آژانس اطلاع داده است.

رئیس سازمان انرژی اتمی، اعلام وجود تاسیسات آب سنگین به آژانس بین‌المللی اتمی را خارج از قوانین این آژانس دانست و گفت: با وجود این مساله، ایران در سال 2002 وجود تاسیسات آب سنگین اراک را به این آژانس اطلاع داده است.

وی با اشاره به این‌که ساختمان کارخانه غنی‌سازی اصفهان دارای بیش از 20 برج 50 تا 80 متری است، گفت: مخفی کردن این پروژه با وجود امکانات ماهواره‌ی در تمام نقاط دنیا امکان‌پذیر نیست. آقازاده در پایان افزود: حدود 12 سال پیش حدود يك هزار کیلوگرم "هگزافلوراید اورانیوم" و حدود 800 کیلوگرم اکسید اورانیوم از کشور چین وارد ایران شده و در حال حاضر تمام اکسید اورانیوم و UF4 آزمایش شده در ایران موجود است.

تدابیر سیاسی جدید آمریکا در واکنش به گزارش سازمان بین‌المللی انرژی اتمی در باره برنامه های اتمی جمهوری اسلامی

سیاوش اردلان (رادیفوردا): سه شنبه 20 خرداد 1382- 10 ژوئن 2003

گزارش اخیر آژانس بین المللی انرژی اتمی درباره برنامه های هسته ای ایران، که ایران را متهم به تخلف از قوانین این آژانس می کند، آنچنان جدی بوده که به گفته جان بولتون، معاون وزیر خارجه آن کشور، دولتمردان آمریکا به تدابیر سیاسی و چاره اندیشی های جدیدی روی آورده اند. جزئیات بیشتر در گزارشی از علیرضا طاهری.

علیرضا طاهری - به گفته آقای بولتون، محمد البرادعی، رئیس بنگاه بین المللی انرژی اتمی، که جمعه گذشته به آمریکا داده شد، به گونه ای روشن از برنامه هسته ای جمهوری اسلامی ایران، یاد می کند. این سند به انبوهی از پرسشها اشاره دارد که به آنها پاسخی داده نشده است. آقای بولتون می افزاید تمامی اطلاعات مندرج در گزارش آقای البرادعی و تمامی مثالهای حاکی از همکاری ناکافی جمهوری اسلامی با آژانس بین المللی انرژی اتمی و نیز چشم انداز فعالیتها در زمینه کاربرد سوخت هسته ای، با این فرضیه آمریکا همخوانی دارد که ایران برنامه هسته ای مخفیانه ای را برای تولید سلاحهای هسته ای پیگیری می کند.

جان بولتون، معاون وزارت خارجه آمریکا، با تاکید ادامه می دهد که دولت پرزیدنت بوش تا کنون به تصمیم قاطعی در مورد اقدامات بیشتر بر ضد جمهوری اسلامی نرسیده است. با این حال به گفته وی، آمریکا قضیه را با توجه به میزان پیشرفت جمهوری اسلامی در اجرای برنامه یاد شده، به اندازه کافی نگران کننده می داند. آقای بولتون ادامه می دهد از همین روی، آمریکا پیش از دیدار و جلسه معمول هیئت مدیره آژانس بین المللی انرژی اتمی، در سپتامبر آینده، خواستار تشکیل جلسه ای فوق العاده و اضطراری با این آژانس شده است. آقای بولتون می گوید اگر جمهوری اسلامی ایران به پرسشهای موجود پاسخ ندهد، امکان مراجعه آمریکا به شورای امنیت سازمان ملل متحد برای صدور قطعنامه ای در مورد تحریم جمهوری اسلامی، بی گمان وجود دارد. اجلاس فوق العاده هیات مدیره آژانس بین المللی انرژی اتمی، 6 روز دیگر در وین پایتخت اتریش برگزار خواهد شد و آمریکا همزمان خواهد خواست تا در این اجلاس قطعنامه ای تصویب شود، حاکی از نگرانی جمعی عمیق کشورهای عضو آژانس از برنامه های هسته ای ایران. معاون وزارت خارجه آمریکا تاکید کرد که واشنگتن در روزهای آینده با اعضای آژانس بین المللی انرژی اتمی از جمله با روسیه در مورد برنامه هسته ای جمهوری اسلامی، رایزنی خواهد کرد.

ایالات متحده از ایران می خواهد تمامی جنبه های برنامه هسته ای خود را ارائه دهد

سایت دفتر برنامه های اطلاعات بین المللی وابسته به وزارت امور خارجه ایالات متحده. --9 ژوئن 2003 ریچارد باوچر از وزارت امور خارجه گفت که ایالات متحده از ایران می خواهد "تمام جنبه های برنامه های هسته ای خود را ارائه دهد". باوچر در جلسه مطبوعاتی عادی وزارت امور خارجه در روز ششم ژوئن سخن می گفت.

ریچارد باوچر از وزارت امور خارجه گفت که ایالات متحده از ایران می خواهد "تمام جنبه های برنامه های هسته ای خود را ارائه دهد". باوچر در جلسه مطبوعاتی عادی وزارت امور خارجه در روز ششم ژوئن سخن می گفت.

ریچارد باوچر، سخنگوی وزارت امور خارجه ایالات متحده، در پاسخ به سئوالی درباره گزارش سازمان انرژی اتمی درباره ایران گفت که این گزارش به اعضای سازمان بین المللی انرژی اتمی داده شده است، اما از توصیف محتویات گزارش خودداری کرد. جلسه هیئت مدیره سازمان بین المللی انرژی اتمی از شانزدهم ژوئن آغاز خواهد شد.

باوچر گفت: "برنامه هسته ای محرمانه ایران یک چالش جدی در مقابل ثبات منطقه ای ارائه می دهد." آنچه در ذیل می آید گزیده ای است از گزارش IAEA و برنامه هسته ای ایران از جلسه مطبوعاتی وزارت امور خارجه در ششم ژوئن:

سئوال: گزارشهایی در رابطه با گزارش IAEA درباره ایران از وین به بیرون نشت کرده است. آیا شما این گزارش را دیده اید؟ این گزارش چه می گوید؟ و نظر شما درباره آن چیست؟
آقای باوچر: ما گزارش را دریافت کرده ایم. فکر می کنم به اعضا داده شده است، و بنابراین ما مشغول مطالعه گزارش هستیم. جای ما نیست که آنچه در آن ذکر شده را توصیف یا نقل قول کنیم یا از طرف دیگر نشت دهیم.

اما آنچه من می توانم بگویم این است که ما مدتی است اطلاع داریم که ایران دارای یک برنامه هسته ای است. ما این موضوع را بیان کرده ایم. ما این موضوع را علنا بیان کرده ایم. ما نگرانیهای خود را در حضور جامعه بین المللی ابراز کردیم. ما توجه دولتها را نسبت به نگرانیهای خود جلب کردیم. بنابراین فکر می کنیم این گزارش می تواند فراسط مهمی درباره بطن برنامه هسته ای ایرانی ها و مشکلاتی که در زمینه تعهدات ایمنی ایران وجود دارد ارائه دهد.

ما قویا از تلاشهای سازمان بین المللی انرژی اتمی و دبیر کل آن در ایران حمایت می کنیم. ما از ایران می خواهیم که تمامی جنبه های برنامه هسته ای خود را ارائه دهد و بخصوص به این نکته اشاره می کنیم که اگر برنامه ایران واقعا صلح جویانه بود، نباید برای ایران مشکل باشد که تمام جنبه های برنامه خود را ارائه دهد.

ما در انتظار مشورت نزدیک با اعضای دیگر هیئت مدیره سازمان بین المللی انرژی اتمی هستیم. ما معتقدیم که این گزارش و خود برنامه های هسته ای ایران عمیقاً نگران کننده هستند و لازم است که بدقت توسط تمام اعضا مطالعه شوند، و بعد باید بطور دست جمعی بصورتی جدی به آنها نگاه کنیم. برنامه هسته ای مجرمانه ایران یک چالش جدی در مقابل ثبات منطقه ای، کل جامعه بین المللی، و رژیم خلع سلاح جهانی ارائه می دهد و همانطور که به جلو پیش می رویم ما با دیگر اعضای هیئت مدیره سازمان همکاری خواهیم کرد.

دولت آمریکا: القاعده تا دو سال آینده با استفاده از سلاح های کشتار جمعی عملیات اجرا میکند **خبرگزاری فارس: سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003**

دولت آمریکا اعلام کرد گروه القاعده به احتمال بسیار قوی، تا دو سال آینده تلاش خواهد کرد با استفاده از سلاح های کشتار جمعی عملیات اجرا کند. به گزارش اسوشیتد پرس از سازمان ملل، دولت آمریکا در این گزارش که روز دوشنبه به "کمیته نظارت بر تحریم های شورای امنیت سازمان ملل علیه گروه های تروریست" ارائه شد تاکید کرد آمریکا معتقد است القاعده از توانایی کافی برای وارد کردن تلفات سنگین در آمریکا برخوردار است آن هم بدون آن که علایم هشدار دهنده ای در این خصوص وجود داشته باشد. این گزارش می افزاید: "شبکه القاعده جدی ترین تهدید علیه آمریکا در آینده خواهد بود." در این گزارش از بانک ها، مراکز خرید و تفریحی در آمریکا به عنوان اهداف حملات القاعده یاد شده است.

گزارش مزبور تصریح کرده است شبکه القاعده به تلاش خود برای تولید و دست یابی به سلاح های بیولوژیک، رادیو لوژیک (بمب های کثیف)، شیمیایی و هسته ای ادامه خواهد داد. در این گزارش آمده است تحقیقات اف.بی.آی. از حملات یازده سپتامبر تاکنون نشان میدهد گروه های مبارز اسلامی به صورت گسترده در آمریکا حضور دارند و این که صدها گروه تندرو از این قبیل با القاعده مرتبط هستند. در گزارش دولت آمریکا با اشاره به صدها مورد تحقیقات ضد تروریستی مرتبط با القاعده در آمریکا آمده است شناسایی و خنثی کردن گروه های تروریستی جدی ترین چالش اطلاعاتی و اجرایی آمریکا است.

مقامات اطلاعاتی آمریکا مدعی فرار یک عضو ارشد القاعده از عراق به ایران شدند **سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003**

مقامات اطلاعاتی آمریکا ادعا کردند که یکی از تروریست های برجسته القاعده از عراق به ایران فرار کرده است. به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نقل از روزنامه واشینگتن تایمز، مقامات اطلاعاتی آمریکا اعلام کردند "ابوموساب الزرقاوی" طی هفته های گذشته به تهران فرار کرده است. کالین پاول، وزیر امور خارجه ای آمریکا فوریه گذشته در شورای امنیت گفته بود که الزرقاوی همکار و همدست اسامه بن لادن بوده است. مقامات واشینگتن بر این عقیده هستند که الزرقاوی به تروریست ها برای کشتن دیپلمات آمریکایی در امان پایتخت اردن کمک کرده است. این حادثه اکتبر سال گذشته روی داده بود. این در حالی است که یک مقام آمریکایی اذعان کرد که الزرقاوی از اعضای القاعده نبوده است، بلکه تنها با آنها همکاری می کرده و اخبار مربوط به حضور وی در ایران دقیق نیست؛ بلکه تنها گفته شده که الزرقاوی در ایران مشاهده شده است.

مداخله رژیم ایران در عراق

هشدار مسئول تشکیل دولت موقت به جمهوری اسلامی برای عدم دخالت در امور داخلی عراق **پیمان پژمان (بغداد) - رادیو فردا - سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003**

ال پال برمر L Paul Bremer، نماینده آمریکا در عراق امروز گفت: این روشن و مسلم است که عناصری در داخل حکومت ایران در امور داخلی عراق دخالت می کنند. ما این را علیه مصالح خود و مهمتر از آن علیه مصالح مردم عراق می دانیم و معتقدیم که این باید متوقف شود. وی گفت که گروه های وابسته به دولت، علیه تلاش های آمریکا و نیروهای ائتلاف برای ایجاد یک روند دموکراتیک و بازسازی عراق عمل می کنند. وی با اشاره به گزارش های منتشره درباره مذاکرات بین حکومت ایران و آمریکا در ژنو گفت: پیام ما واضح است. ما لازم نیست در محل مخفی در ژنو نشست و گفتگو کنیم. جمهوری اسلامی می داند مشغول این کارها است و می داند که ما از آن ناراضی هستیم و باید دست از این کارها بردارند. برخی نشریات ایرانی و غربی، خبرهایی مبنی بر شکستن حریم هوایی ایران از طرف نیروهای آمریکایی مستقر در عراق و افزایش فعالیت های نظامی آمریکا در نقاط مرزی بین ایران و عراق را منتشر کردند. ریچارد توماس، از سخنگویان نظامی در بغداد، گزارش شکستن حریم هوایی ایران را تکذیب کرد. ولی گفت که طرف چند روز گذشته فعالیت های نظامی آمریکا در مناطق غربی عراق و نزدیک مرز ایران به دلیل تعقیف عناصر وابسته به رژیم صدام افزایش یافته است و ربطی به ایران ندارد.

رویدادهای عراق، دولت آینده و نیروهای موثر در آینده عراق

بکار برگرداندن عراقی ها برای رشد دوباره اقتصاد عراق
رادیو آمریکا - سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

پال برمر، مدیر مدنی آمریکایی امور عراق، می گوید، برگرداندن عراقی ها به سر کار، امری است کلیدی برای رشد دوباره اقتصاد عراق. آقای برمر گفت، نخستین اولویت وی برای تجدید حیات اقتصاد عراق، ایجاد شغل است. وی این سخنان را در ملاقات روز دو شنبه خود، با رهبران تجاری و اقتصادی آن کشور در بغداد در میان گذاشت. آقای برمر می گوید، به منظور ایجاد شغل در عراق، ضمن جلب سرمایه گذاری خارجی، امنیت سرمایه ها را نیز ضمانت باید کرد.

افزایش حملات به ارتش آمریکا و افزایش نارضایتی در سراسر عراق حاکی از نارضایتی و عدم خواست مردم عراق در باقی ماندن سربازان اشغالگر آمریکا در کشورشان است.

سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نوشته روزنامه‌ی واشنگتن پست، گروه‌های سازمان یافته تقریباً هر روز با استفاده از تفنگ، نارنجک، راکت و خمپاره به کاروان ارتش آمریکا، ایست‌های بازرسی، پادگان‌ها و دفاتر عمومی مورد استفاده‌ی نیروهای آمریکایی حمله می‌کنند. نیروهای آمریکا نیز در پاسخ سعی دارند با جستجوی خانه به خانه، تصرف سلاح‌ها و شلیک گلوله در برابر این حملات مقاومت کنند. طی دو هفته‌ی گذشته 8 سرباز آمریکایی در این حملات کشته و 25 تن زخمی شده‌اند. خصوصاً با نیروهای آمریکایی در مناطق غربی و شمالی بغداد که تحت کنترل اهل تسنن می‌باشد بسیار شدیدتر است. شهرهایی نظیر بقوبه، سامره، هابانیه، خلدیه، فلوجه و تکریت برای حضور آمریکایی‌ها خطرناک توصیف شده‌اند.

حدود 500 تن از مردم بصره در اعتراض به استخدام کارگران آسیایی در بخش نفت این کشور توسط شرکت آمریکایی «کلاگ، براون و روت» دست به تظاهرات زدند.

سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نوشته روزنامه‌ی ریاض دیلی، تظاهرات کنندگان با سر دادن شعارهایی نظیر، «اینجا کشور ماست و ما خودمان باید آن را بسازیم»، اعتراض خود را به اقدام آمریکایی‌ها و انگلیسی‌ها اعلام داشتند. این تظاهرات توسط اتحادیه‌ی «کارگران دموکرات» سازمان دهی شده بود. اولین گروه از کارگران آسیایی، به خصوص هندی در این منطقه به کار گرفته شده‌اند، این افراد توسط شرکت «الخرافی»، زیر مجموعه‌ی شرکت «کلاگ، براون و روت» استخدام شده‌اند. ارتش آمریکا با شرکت براون برای خاموش کردن چاه‌های نفت در عراق قرارداد امضا کرده است. تظاهرات کنندگان در پایان با انتشار اطلاعیه‌ای از نیروهای اشغالگر خواستند برای رهایی عراق از بیکاری‌های گسترده نیروهای عراقی را استخدام کنند.

بازگشت یک مدعی تاج و تخت به عراق

علیرضا طاهری (رادیوفردا): سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

اجتماعی از سلطنت طلبان و روسای طوایف عراقی با فریادهای زنده باد شاه، از شریف علی بن حسین، یکی از مدعیان سلطنت در عراق استقبال کردند. شریف علی، پسر عموی آخرین پادشاه عراق، امروز پس از 45 سال زندگی در تبعید به عراق بازگشت. بکتاش خمسه پور (رادیوفردا): اولین کاری که شریف علی پس از بازگشتش به عراق انجام داد، دیدار از گورستان سلطنتی در ناحیه اعظمیه در مرکز بغداد بود. جایی که سه پادشاه عراق: ملک فیصل اول، ملک قاضی اول و ملک فیصل دوم در آن به خاک سپرده شدند. وی در آنجا مورد استقبال صدها تن قرار گرفت. شریف علی، یک سرمایه گذار ساکن لندن که در سال 1958 میلادی، در همان سالی که به دنیا آمده بود، عراق را ترک کرد، فرزند بدیعه و پسر عموی ملک قاضی اول است. وی ریاست حرکت مشروطه سلطنتی عراق را بر عهده دارد. تشکلی که برگزاری یک فراندوم عمومی در عراق را با طرح پرسش جمهوری یا سلطنت خواستار است.

وی که توسط یک هواپیمای کرایه شده به عراق بازگشت و سپس راهی آرامگاه خانواده اش شد، خطاب به طرفدارانش گفت که پس از این همه سال در خارج از عراق، به سرزمینش بازگشته است. الشریف علی که کت و شلوار و کروات آبی رنگ بر تن داشت گفت: از طریق خواست مردم عراق، آن سرزمین بازسازی خواهد شد. الشریف علی افزود: عراقیها در تمامی این سالها صبور بودند و تحت حکومت صدام حسین، که وی از او به عنوان دیکتاتور یاد کرد، رنج بردند. وی سپس گفت که دیکتاتور اینک رفته است. او خواستار ساختن یک عراق برخوردار از آبرو و حیثیت، آزادی، دموکراسی و امنیت شد.

نظام سلطنتی عراق در کودتای سال 1958 میلادی به رهبری ژنرال عبدالکریم قاسم سرنگون شد. راعد بن زائد، یک مدعی دیگر سلطنت در عراق است که در اردن زندگی می کند و 67 سال دارد. او نیز پسر عموی ملک قاضی اول است.

حمله نیروهای امریکایی به مقر حزب کردستان عراق خبرگزاری فارس: سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

نیروهای امریکایی روز گذشته به مرکز حزب دموکرات کردستان عراق (به رهبری مسعود بارزانی) در بغداد حمله بردند و هشت قبضه تیربار کلاشینکف را در آن کشف و ضبط کردند. به گزارش روزنامه «القدس العربی» چاپ لندن ، نیروهای امریکایی پنج تن از اعضای فعال این حزب را در ساختمان اطلاعاتی سابق شهر المنصور بغداد تحت بازداشت نگه داشتند و پس از مدت کوتاهی آنها را آزاد کردند. یکی از فعالان این حزب که ادعا می کرد «حیدر زید» نام دارد ، گفت : نیروهای امریکایی همچنین در این حمله 60 هزار دینار عراقی (50 دلار) را کشف و ضبط کردند. نیروهای مهاجم در حمله به مراکز سپاه بدر شاخه نظامی مجلس اعلاي انقلاب اسلامي عراق تاکنون 20 نفر از اعضای این حزب را دستگیر کرده اند.

برگزاری نشست در اربیل، آینده سیاسی عراق و تشکیل سریع دولت موقت عراق سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نقل از روزنامه‌ی القدس العربی چاپ لندن، از برجسته‌ترین شخصیت‌های شرکت کننده در این نشست باچه‌جی، وزیر امور خارجه سابق عراق و نمایندگان برجسته‌ای از حزب الدعوه اسلامی و جنبش «وفاق ملی» عراق بودند. مسعود بارزانی، رهبر حزب دموکرات کردستان در این نشست اظهار داشت، باید يك دولت عراقی در سریع‌ترین وقت ممکن در این کشور تشکیل شود تا به واسطه‌ی این دولت انتخابات عمومی و تشکیل پارلمان جدید عراق انجام شود. جلال طالبانی، رهبر حزب میهنی کردستان نیز اظهار داشت، روابط کردها و اعراب به رغم تمام اقدامات نظام مستبد سابق صدام آسیب ندیده است.

کارشناسان آمریکایی و انگلیسی با بررسی يك مجتمع اطلاعاتی خارج از بغداد اعلام کردند؛ این مکان در واقع يك گور دسته‌جمعی است که زندانیان سیاسی و فراریان ارتش در آن دفن شده‌اند.

سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نقل از روزنامه‌ی واشنگتن پست، ژنرال ادبورسی، از افسران ارتش آمریکا با اشاره به زمین شنی درون مجتمع سابق امنیتی عراق در نزدیکی دهکده‌ی سلمان پاک می‌گوید: «این منطقه در واقع يك گور دسته جمعی است.» به عقیده‌ی مقام‌ها این افراد چند هفته یا چند روز قبل از سقوط صدام از قدرت کشته شده‌اند. به گفته‌ی شاهدان در این گور بیش از 100 جسد موجود است اما گفته می‌شود برخی از اجساد توسط خانواده‌های آنها برده شده‌اند. براساس ارزیابی کارشناسان گزارش‌های مربوط به اعدام مردم توسط دولت صدام از دو ماه قبل از خلع وی از قدرت به صحت نزدیک می‌شود. گفته می‌شود اکثر آنها قربانیان فراریان ارتش هستند و هنوز هم تکه‌هایی از یونیفرم ارتش بر تن برخی از آنها وجود دارد دست تمامی این افراد از پست بسته شده و به سر آنها شلیک شده است.

گزارش تلویزیون سوییس از يك فاجعه هسته ای در عراق

خبرگزاری کار ایران - سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

شبکه اول تلویزیون سوییس در گزارشی مفصل به بررسی ابعاد فاجعه آلودگی هسته ای در عراق پرداخت.

به گزارش خبرگزاری کار ایران از برلین تلویزیون سوییس اعلام کرد در روز 5 آوریل عده ای عراقی مرکز هسته ای موسوم به التویطه al-tuwaitha ، واقع در حومه بغداد را غارت کرده و 400 بشکه حاوی مواد رادیواکتیو بسیار خطرناک را به روستاهای اطراف بردند. در این گزارش يك جوان بی اطلاع روستایی نشان داده شد که این بشکه ها را بعنوان کود به دیگر روستاییان می فروخته است. بنابر گفته این جوان بسیاری از روستاییان محتوای بشکه ها را خالی کردند و آب آشامیدنی یا عدس و لوبیا در آن ریختند.

در این گزارش همچنین نقطه ای از یکی از روستاهای اطراف نشان داده شد که روستاییان مواد رادیو اکتیو داخل چندین بشکه هایی را در آنجا خالی کرده بودند. حشیم مالک کارشناس هسته ای عراقی کوشیده بود تا با پوشاندن روی مواد رادیواکتیو با بتون از آلوده شدن مردم جلوگیری کند. در ادامه این گزارش گفته شد، ولی با وجود تلاش وی تا کنون بسیاری از روستاییان این منطقه بواسطه تشعشعات هسته ای آلوده شده اند. تلویزیون سوییس سپس با مردی مصاحبه کرد که می گفت، مدتی است اشتها ندارد و وضع روحی و جسمی اش بسیار بد است. يك زن روستایی نیز به خبرنگار تلویزیون

سویس گفت، گرمای زیادی در بدن و سرش حس می کند و همه جای بدنش می سوزد. مرد دیگری گفت، عده ای آب آشامیدنی به داخل بشکه ها ریخته اند و به دانش آموزان مدرسه ابتدایی داده اند. وی افزود، چرا آمریکایی ها تنها از وزارت نفت در بغداد حفاظت کردند؟ اگر این کار را اینجا هم انجام داده بودند، اکنون کودکان ما در خطر نبودند.

بسیج نیروهای شرکت مقاطعه کاری بکتل برای راه اندازی سیستم های برق و آب و تعمیر راه های عراق

بکتابش خمسه پور (رادیوفردا): سه شنبه 20 خرداد 1382- 10 ژوئن 2003

شرکت آمریکایی بکتل Bechtel که برنده مقاطعه بازسازی زیربنای عراق در دوران پس از جنگ شده است، سه هفته است خود را برای انجام قرارداد و راه انداختن کارخانه های برق، سیستم های آب، تعمیر راه ها و سایر اقدامات در عراق به حال بسیج درآورده است. لیلی صدر (رادیوفردا): شرکت بکتل که مقرآن در سانفرانسیسکو قرارداد و بیش از 100 سال است طرح های ساختمانی عظیمی را در بخش عمومی و در بخش خصوصی در سراسر جهان زیر نظر داشته است، در عراق نیز تا زمان حمله ارتش صدام حسین به کویت در ماه اوت سال 1990 کار می کرد. واقعیت این است که چند نفر از 80 کارمند شرکت بکتل که هم اینک از مقر طرح های این شرکت در کویت راهی عراق هستند، مستقیماً در برخی طرح های عراق کار می کردند و حتی یکی از آن ها موسوم به جیم روچ در جریان اشغال کویت و نخستین جنگ خلیج فارس، به مدت شش ماه در عراق به گروگان گرفته شد و وادار گردید به عنوان سپر انسانی خدمت کند.

قرارداد کنونی بکتل برای بازسازی عراق، دومین قرارداد این شرکت برای تعمیر و اصلاح خرابی های ناشی از جنگ در منطقه خلیج فارس است. در مارس سال 1991، بکتل عهده دار خاموش کردن آتش 650 جبهه نفت کویت شد که نیروهای عراق پیش از عقب نشینی از کویت آن ها را به آتش کشیدند. بکتل در آوریل گذشته برنده یک مقاطعه 680 میلیون دلاری از سازمان توسعه بین المللی آمریکا شد که ظرف 18 ماه زیربنای عراق را که در جریان جنگ اخیر به شدت آسیب دیده است، تعمیر و بازسازی کند. این شرکت که عهده دار مهمترین طرح بازسازی در خاورمیانه شده است، چهار نسل است که در رشته خود فعالیت دارد و سابقه خدمات آن در خاورمیانه به نیمه قرن گذشته و هنگامی بازمی گردد که فعالیت هائی در سال 1943 در بحرین و در سال 1944 در عربستان سعودی به عمل آورد. گزارش سالانه شرکت بکتل در سال 2002 نشان می دهد که ارزش معاملات و قراردادهای این کشور به 12/7 میلیارد دلار بالغ شده است. ترتیب مناطق جهان از لحاظ ارزش قراردادهای بکتل، اروپا، آفریقا و خاورمیانه یا جنوب باختری آسیا با 3/1 میلیارد دلار بوده است. 7 میلیارد دلار از قراردادهای این شرکت مربوط به آمریکای شمالی بوده است.

سخنگوی بکتل می گوید به خاطر وضعیتي که پس از جنگ در عراق پیش آمده است و آشوبی که خیابان های شهرهای این کشور را فرا گرفته است، اقدامات شرکت برای بازسازی عراق بی سابقه است. بکتل که به نوبه خود با شرکت های آمریکایی و غیر آمریکایی دیگری قراردادهای فرعی امضا خواهد کرد و انجام بخش هائی از کار را به آن ها خواهد سپرد، فوری ترین اولویت های خود را در بازسازی عراق به شرح زیر تعیین کرده است: راه انداختن کارخانه های برق، برقرار کردن سیستم های آب و آگو، تعمیر پنج پل و لاروی بندرام القصر در جنوب عراق.

شیعیان و آینده عراق - حکومت عرفی یا مذهبی

تحلیل اینلنا از مواضع آیت الله حکیم و عدم دستیابی ایالات متحده به اهداف خود

سه شنبه 20 خرداد 1382- 10 ژوئن 2003

به نظر می رسد حضور آیت الله حکیم در جمع شیعیان عراق و بازگشت وی پس از چندین سال دوری از وطن و استقبال بی نظیر مردم عراق از ایشان، آنچنان که شاهدیم، اتحاد و یکپارچگی مردم عراق را بیشتر کرده است. در اثبات این نکته می توان به حضور پر شور مردم و اتحاد و یکپارچگی آنها در مراسم با شکوه اربعین حسینی در شهر کربلا اشاره کرد. حال این سوال پیش می آید که آیا حضور آیت الله حکیم در عراق و اتحاد و یکپارچگی مسلمانان با یکدیگر و گسترش اسلام در عراق، می تواند مانعی در جهت تحقق اهداف ایالات متحده باشد یا نه؟

برخی از تحلیلگران بر این عقیده اند که این مسئله بستگی به مهارت های سیاسی آیت الله حکیم و توان پیش بینی ایالات متحده در عراق دارد. طبیعتاً آیت الله حکیم به عنوان رئیس مجلس اعلاي عراق، برای آینده عراق برنامه هایی دارد ولی سخنرانی های ایشان در مناطق مختلف عراق، گویای این مطلب است که ایشان قصد جریحه دار کردن گروه ها و پراکنده شدن آنها را ندارند. به عنوان مثال، از یک طرف ایشان در عراق خواستار تشکیل یک دولت مردم سالار بجای یک دولت اسلامی است زیرا اصطلاح دولت اسلامی باعث دامن زدن به اختلافات سنی های و کردهای سنی می شود و در نتیجه در این بحران کنونی به صلاح عراق نیست. از طرفی دیگر کردها و نماد شاخص آن احمد چلبی اعلام کرده اند که ایالات متحده باید هرچه سریعتر خاک عراق را ترک کند و کنترل اوضاع و تشکیل دولت را به مردم عراق واگذار کند.

بنابر این به نظر می‌رسد که در مجموع تمامی نیروهای عراقی اعم از موافق و مخالف، در حقیقت با حضور و یا ادامه حضور نیروهای ایالات متحده و با هر کشور دیگری در عراق مخالفند. بر همین اساس ایالات متحده برای مشروعیت بخشیدن بیشتر به ادامه حضور در عراق، خواهان مشارکت کشورهای دیگری در بازسازی عراق است که مورد نفرت مردم منطقه نباشد، نمونه بارز آن ژاپن و لهستان. آمریکا خواستار مشارکت تعدادی از نیروهای ژاپنی برای برقراری امنیت در عراق شده است. همچنین در همین راستا، جورج دبلیو بوش رئیس جمهور ایالات متحده طی سفری کوتاه مدت به لهستان خواستار مشارکت این کشور در بازسازی عراق و حفظ نظم و امنیت عراق شده است. اما به نظر می‌رسد بوش از حضور نیروها و کشورهای مختلف در عراق، در پی قانع کردن افکار عمومی دنیا و بین المللی جلوه دادن مسئله امنیت و حفظ عراق از بحران کنونی باشد. البته در حقیقت ایالات متحده رسماً عراق را اداره می‌کند و مشارکت کشورهای دیگر در اداره عراق و برقراری نظام و امنیت در آنجا، جنبه نمادین دارد. بنابر این در مجموع حضور آیت الله حکیم و تحقق حکومت مردم سالار و فلج آمریکائیان و بیگانگان را خاک عراق، بستگی به استراتژی‌های دقیق آیت الله حکیم و اینکه چگونه می‌توان با گروه‌های دیگر عراقی همکاری کرد و اتفاق نظر تمام این گروه‌ها را جلب نمود، دارد. بنابر این خروج آمریکاییها از عراق و برپایی یک دولت ملی و مردم سالار احتیاج به همکاری دسته جمعی تمام گروه‌ها و قشرهای جامعه عراق دارد.

کوناگون

صدام از ظهور تا سقوط

روزنامه اعتماد - چهارشنبه 21 خرداد 1382 - 11 ژوئن 2003

قاسم یک دفعه و بدون مقدمه به خود درجه بالاتر نظامی عطا نکرد و وقتی که او کشته شد چیزی نداشت. یک خانه متوسط و اوایه عادی از خود باقی گذاشت که تلویزیون بغداد آنها را به نمایش گذارده بود. ولی عبدالسلام عارف معاون او با وجود اینکه در زمان کودتا سرهنگ دوم بود به محض اینکه عبدالکریم قاسم را تیرباران کرد، خودش را به درجه مارشالی ارتقا داد، در حالی که انسان بی‌لیاقت، بددهن و یاوه‌گو و غدار بود و با شیعه‌ها سخت سر ستیز داشت و من دوستانی داشتم که در دانشکده افسری با او هم‌دوره بودند و جزئیات اخلاق و روحیه او را برای من بازگو کرده بودند. از جمله افتخارات او در دوره دانشجویی این بود که در روز ناسوعا و عاشورا کله ماهی اوزون‌برون را که می‌دانست شیعه‌ها از خوردن آن اکراه دارند در مخازن آب شیعه‌ها که در کنار خیابان‌ها برای استفاده مردم قرار می‌دهند می‌انداخت و با قهقهه برای هم‌قطاران خود در دانشکده تعریف می‌کرده که امروز سه عدد کله‌ماهی در آب (سبیل) شیعه‌ها انداخته‌ام و بعد به این کار غیرانسانی خود افتخار می‌کرد و این چنین انسانی رییس جمهور مملکتی شده بود که سه چهارم مردم آن را شیعه‌ها تشکیل می‌دادند. به خاطر دارم روزی او در مجمعی صحبت می‌کرد. میکروفون رادیو نیز سخنان او را بطور مستقیم پخش می‌کرد. شخصی حرفش را قطع و شروع به دادن شعار کرد، او عصبی شد و گفت: «من هنوز... نخورده‌ام که تو شعار می‌دهی! خفه شو احمق!» رادیو اسرائیل این فرمایشهای گهربار (!) را ضبط کرده بود و هر مدتی یک بار آن را پخش می‌کرد و در آخرش می‌گفت نوش جانان باد آقای رییس جمهور. بار دیگر در جلسه‌ی خود او شعار «وحده و حریه واشتراکیه» سرداد و شخصی از حضار که دو چشمش نابینا بود داد زد و گفت: اشتراکیه در اسلام نیست. او باز عصبی شد و به زبان عامیانه فحش نثار او کرد و گفت: ساکت باش، بی‌شعور! بعد به دزبانها اشاره کرد و گفت: او را خفه کنید. بیچاره فرد نابینا را با کتک و کشان‌کشان بیرون بردند و او را زیر قنداق تفنگ انداختند و گویا کشتند. جالب اینکه تلویزیون بغداد هم صحنه‌های این درگیری را نشان داد. عبدالسلام عارف از طرفداران شیونیسیم عربی و جمال عبدالناصر بود. بعد از اینکه به مقام ریاست جمهوری رسید سیل کارشناسان مصری به عراق سرازیر شد، مثلاً یک پزشک در مصر حقوقش 35 جنیه مصری بود اما در عراق یک دکتر دامپزشک بازنشسته مصری 400 دینار تا 750 دینار عراقی که قیمت آن 2 برابر جنیه مصری بود، حقوق دریافت می‌داشت.

بغداد، شهر هزار و یک کابوس

بی بی سی - علی امینی، خبرنگار ایرانی که به تازگی از عراق بازگشته - سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

شهر زیر ابر دود و هرم گرما عرق می‌ریزد. ماشینها کیپ هم روی پل ایستاده‌اند. از بدنه داغ آنها بخار بلند می‌شود. راننده‌ها مدام بوق می‌زنند و زیر لب فحش می‌دهند، از همه بیشتر به "صدام حسین"، که آنها را به این روز سیاه انداخته است. ماشینها آهسته پیش می‌روند و به قلب تجارتي پایتخت عراق نزدیک می‌شوند. پس از عبور از پل، اولین چیزی که جلب نظر می‌کند، بساط گسترده دوره‌گردها و اسقاط فروشهاست که سراسر "ساحة الميدان" را تا نزدیک "دریخانه" اشغال کرده‌اند. اینجا همه چیز به فروش می‌رسد، از شیر مرغ تا جان آدمیزاد. پیداست که بیشتر اجناس از خانه‌ها و ادارات به غارت رفته‌اند. از میز و صندلی تا سنگ توالی و ستون مرمرین! در گوشه‌ای انبوه قفسه

های چوبی و آهنی تلبار شده است. کتابخانه را چپاول کرده و کتابهایش را به توبره بسته اند، و حالا قفسه های خالی و برهنه را اینجا به فروش گذاشته اند.

دست چپ محله "شورجه" است: منطقه بازار، همچنان شلوغ و پرتکاپو، اما با نشانه های آشکار ضعف و کساد. روبرو خیابان "الرشید" است. شاهرگ حیاتی بغداد که از سال های دور کانون زندگی فرهنگی و فعالیت های سیاسی و اجتماعی پایتخت به شمار می رود.

معروف ترین خیابان شهر زیر گرد و غبار ادبار و پریشانی فرو رفته است. در کوچه های اطراف محله و کتاب می فروشند. کتاب های مذهبی و سیاسی که خواندن آنها تا همین دو ماه پیش جرمی سنگین به شمار می رفت. نشریات تازه که مردم با تردید و کنجکاو به آنها نزدیک می شوند، در کنار عکس رهبران سیاسی و مذهبی و در میان آنها عکس عبدالکریم قاسم، رهبر محبوب قیام 14 ژوئیه 1958 که تا فوریه 1963 رئیس جمهور عراق بود و با کودتای خونین بعثی ها و ناسیونالیستها سرنگون شد.

- اینجا شهر "هزار و یک شب" نبود. شهر هزار و یک کابوس بود!

خیابان در میانه بند آمده است. نفریها و زره پوش های آمریکایی محوطه روبروی "بانک مرکزی" را اشغال کرده و راه را بسته اند. سربازهای جوان دور و بر پراکنده اند. اینجا هم بچه ها دورشان حلقه زده اند.

بالتر میدان "غریری" است. اما از غریری خبری نیست! در این محل در سال 1960 صدام حسین و یکی از همزمانش به نام "عبدالوهاب غریری" به جان قاسم سوء قصد کردند.

غریری در جا با تیر یکی از محافظان قاسم به قتل رسید. صدام از معرکه بیرون جست و به مصر گریخت. سال ها بعد که به قدرت رسید، دستور داد که اینجا مجسمه غریری را نصب کنند و میدان را به نامش درآورند. حالا مردم مجسمه را پائین انداخته و میدان را به نام قاسم برگردانده اند.

ساعتی پس از ظهر خیابان از جوش و خروش می افتد. مرکز شهر به سرعت خلوت و خالی می شود. مغازه دارها کرکره ها را پایین می کشند. اجناس قیمتی را با خود بر می دارند و به سوی خانه می شتابند. تا فردا که بار دیگر به محل کسب و کار خود برگردند. شاید!

بازسازی روابط آمریکا و اروپا

بی بی سی - سه شنبه 20 خرداد 1382 - 10 ژوئن 2003

منزیس کمپبل، نماینده پارلمان بریتانیا، از حزب لیبرال دمکرات و سخنگوی این حزب در امور خارجه می گوید روابط دیپلماتیک و اقتصادی میان اروپا و آمریکا پس از مناقشه عراق نیازمند بازاندیشی است. وی می گوید:

در منافع مشترک اتحادیه اروپا و آمریکا شکی نیست. البته درست است که بر سر معاهده کیوتو و دادگاه جنایات بین المللی اختلافاتی وجود دارد. اما، در اساس، هر دو به نظام تجاری قاعده مند و حقوق بشر اعتقاد دارند و هر دو با تهدید مشترک تروریسم و گسترش تسلیحاتی روبرو هستند.

مباحثات داخل اروپا درباره چگونگی نزدیک شدن و برخورد با آمریکا به شدت متشنج شده و طرفین انگشت اتهام را به سوی هم نشانه می روند. این بحث در واقع بیش از حد باردار شده است.

"ساده اندیشی"

آقای شیراک در گفته معروف خود خواستار یک نظام بین المللی "چند قطبی" شد. در همین حال تونی بلر، نخست وزیر بریتانیا استدلال کرد که نمی توانیم آمریکا را به هنگام مقابله با معضلات جهانی (مثل عراق) تنها بگذاریم.

هر دو دیدگاه بیش از حد ساده و غیرواقعی هستند. سیاست آمریکایی ها، چه جمهوری خواه چه دمکرات، به طور سنتی حمایت از همبستگی و متحد شدن اروپا بوده است. اما برخی آمریکایی ها اکنون از خود می پرسند این موضع هنوز کارآمد است یا خیر

اروپا نمی تواند آمریکا را به پذیرش یک نظام چند قطبی، که اصلا وجود خارجی ندارد، وادار کند. از سوی دیگر، ملل اروپایی نمی توانند بدون ارزیابی مستقل امور براساس منافع خود، به تصمیم گیری درباره مسائلی مانند جنگ بپردازند.

ملل اروپایی پس از جنگ جهانی دوم گردهم آمدند چون استدلال می کردند که امنیت و رفاه در اتحاد نهفته است.

این استدلال هنوز به قوت خود باقی است. زمانی که اروپا در صحنه جهانی به عنوان یک واحد مشترک عمل می کند، کلیه اعضا از آن بهره می برند. این مساله به خصوص در زمینه تجارت صادق است.

قدرت اقتصادی آمریکا

یک بازار یگانه، اتحادیه اروپا را به بزرگ ترین جزء اقتصادی جهان و قوی ترین عضو سازمان تجارت جهانی بدل می کند. گسترش اروپا این موضع را تقویت خواهد کرد.

طرح "اروپای نو" و "اروپای کهنه" اندیشه ای تفرقه انگیز است. واکنش اروپا و بریتانیا به این وضع باید در چارچوب منافع ملی تنظیم شود.

و کمتر تردیدی وجود دارد که منافع کلیه کشورهای اروپایی و بریتانیا به بهترین شکل از طریق همکاری نزدیک آنها تامین می شود.

همکاری بیشتر ما با همسایگان اروپایی در زمینه سیاست خارجی باعث نمی شود در مناسبات خود با آمریکا چیزی را از دست بدهیم.

بریتانیا و اروپا

تمرکز استراتژیک سیاست خارجی بریتانیا از جنگ جهانی دوم به بعد تلاش برای پرهیز از انتخاب میان دو شق متحد شدن با آمریکا یا اروپا بوده است. از دید برخی از اروپایی ها ما انتخاب خود را کرده ایم. استدلال دولت در سراسر بحران عراق این بوده است که حرکت شانه به شانه با آمریکا به ما امکان می دهد بر نفوذ خود بر تصمیمات آن کشور بیافزاییم. این فرضیه ممکن است تا حدودی درست باشد اما همچنین راه را بر یک رابطه مستقل تنگ می کند. آن دسته از بریتانیایی ها که از سیاست خارجی "اول آمریکا" حمایت می کنند در واقع پیشنهاد می کنند که ما به جای جمع زدن اقتدار خود با اروپا آن را فدای پیروی از آمریکا کنیم. منافع ما هرگز با منافع آمریکا یکسان نبوده و نباید باشد. آنچه ضروری است دستیابی به نوعی معامله میان اروپا و آمریکاست. باید به شراکتی واقعی دست یافت، البته آمریکا همواره شریک ارشد خواهد بود. اروپا باید در قبال امور دفاعی و امنیتی خود، مسوولیت بیشتری را بپذیرد و برای آن بیشتر هزینه کند. آمریکا نیز نباید اروپا را همواره قابل دسترسی فرض کند. اروپای متحد الزاما نباید رقیب آمریکا باشد، بلکه باید شریک موثرتر آن باشد. اگر واقعا می خواهیم در بلند کردن بار سنگین امور بین المللی به آمریکا یاری برسانیم، اروپایی که در هماهنگی با واشنگتن عمل می کند کارآمدتر خواهد بود.

سلاح هسته ای و تئوری بازدارندگی

سایت بی عنوان - دوشنبه، 19 خرداد 1382

اختراع بمب اتم:

در طول جنگ جهانی دوم شاهد نوآوری تسلیحاتی از جانب دولتهای درگیر در جنگ می باشیم، سه دولت عمده ای که دارای مراکز تحقیقات استراتژیک و لابراتورهای معظم تحقیقاتی بودند، عبارتند بودند از ژاپن، آلمان، آمریکا.

ژاپن به دنبال توسعه سلاح های شیمیایی بود که در این زمینه موفقیت چندانی به دست نمی آورد. آلمان ها دارای مرکز تحقیقاتی «پینامون» بودند که موفق به اختراع سلاحی نو در تابستان 1940 می شوند، این سلاح موشک بود که در طول جنگ آلمان ها علیه انگلستان از خاک فرانسه ی اشغال شده به کار می بردند. اولین موشکها در تابستان 1940 بود که با پشت سر گذاشتن کانال مانش به خاک انگلستان اصابت می کرد. تا مدت ها انگلیسیها اختراع چنین سلاحی را باور نمی کردند. موشک «فون براون» آلمانی بود و اولین موشکها VI و VII نام داشتند. اما در رابطه با تحقیقات مربوط به شکافتن هسته اتم، علی رغم تبلیغات متفکین که به بزرگ نمایی خطر اتمی آلمان می پرداختند، نازی ها در این خصوص موفقیتی به دست نیاورده و پس از شکست آلمان مشخص می شود که آنها در مرحله ابتدایی ساخت بمب اتم قرار داشتند.

مرکز سوم، آمریکا بود. آمریکا با استفاده از امتیاز منحصر به فرد دور بودن از صحنه جنگ و مصونیت از بمباران و ویرانی، در سال 1943 پروژه مانهتن را در صحرای لوس آلاموس (Los Alamos) در ایالت نیومکزیکو، شکل می دهد.

ریاست این پروژه اتمی، با پروفیسور «اوپن هایمر» بود و دانشمندان غیر اروپایی مانند «فرمی» و ... در این پروژه نقش داشتند.

ریاست این پروژه با یک ژنرال سه ستاره، به نام «گروز» بود که به طور مرتب، واشنگتن را از پیشرفت کار مطلع می ساخت. یکی از ویژگی های پروژه مانهتن، هزینه بسیار بالای آن بود (25 میلیارد دلار) که در زمان جنگ هیچ دولتی چنین بودجه ای را نداشت.

سرانجام در حالی که در 8 می 1945 آلمان تسلیم می شود و جنگ اروپا به پایان می رسد، فاتحین کنفرانس پوتست دام را به منظور تعیین سرنوشت آلمان تشکیل می دهند، پوتست دام یک منطقه بیلابی در نزدیک برلین بود که با توجه به اینکه برلین آنقدر ویران شده بود، حتی ساختمان درخوری در این شهر نبود که در آن اجلاس برگزار شود.

در بین کنفرانس، هرک ترومن، رئیس جمهور آمریکا، تلگراف رمزی، تحت عنوان «نوزاد متولد شد»، دال بر به ثمر رسیدن پروژه مانهتن دریافت می کند. این پروژه موفق به ساخت اولین بمبی می شود که در 16 ژوئیه 1945 مورد تست قرار می گیرد. اوپن هایمر و دیگران،

در بونکری تجمع کرده بودند و آزمایش را مورد بررسی قرار می دهند که ظاهرا همانجا اوپن هایمر پشیمان می شود. در اواخر جولای، رئیس جمهور آمریکا، دستور به کار بردن این سلاح جدید را علیه ژاپن برای تاریخ بعد از 2 اوت صادر می کند؛ 5 شهر ژاپن به ترتیب اولویت برای واشنگتن در لیست قرار می گیرند: توکیو، کیوتو، هیروشیما، ناگویا، ناکازاکی.

نکته جالب این بود که به غیر از بمبی که در 16 ژوئیه تست می شود، آمریکا فقط صاحب 2 بمب اتم دیگر بود و پیش بینی می شد که با مخالفت دانشمندانی چون اوپن هایمر، ساخت بمب دیگر، 9 ماه طول بکشد.

در 6 اوت 1945 در ساعت 3 بامداد، يك هواپیمای B29 دارای 12 خدمه از پایگاه هوایی «ماریان» راه می‌افتد، حدود 8 صبح بالای هیروشیما قرار می‌گیرد، اولین بمب اتم که 3 متر طول، 5 تن وزن و قدرت انفجار آن معادل 14 هزار تن TNT بود، فرود آمد. چاشنی انفجار را برای 41 ثانیه تنظیم می‌کنند و بمب در چند صدمتری زمین منفجر می‌شود و در لحظه اول 80 هزار نفر و پس از آن تا 120 هزار نفر کشته شدند.

پس از آن در 9 اوت دومین بمب اتم در شهر ناکازاکی استفاده می‌شود و تلفات حدود 40 هزار نفر بود و علت کمتر بودن تلفات، یکی کوچکتر بودن شهر و دیگری تفاوت نوع بمب بود. نتیجه این بمباران، تسلیم ژاپن بود. در روزی که این بمب استفاده می‌شود، «ترومن» در عرشه ناوی در اطلس سخنرانی می‌کند و از آن به عنوان باشکوه ترین روز تاریخ یاد می‌کند؛ اما بعد از آن در جاهای مختلف مجبور می‌شود عمل خود را اینگونه توجیه کند که نظامیان به من نگفته بودند که این بمب چقدر تلفات دارد و سخنان ضد و نقیضی را بارها تکرار می‌کند.

راه‌های مقابله با تهدیدات اتمی

با انفجار نخستین بمب اتم، جهان وارد دوران جدیدی می‌شود که دیگر تئوری‌های استراتژیکی که پیش از این مطرح شده بودند، غیر قابل استفاده گشته بودند، با داخل شدن میحث اتم، استراتژی‌هایی که تا پیش از این نظامی بودند، جای خود را به استراتژی‌های دانشگاهی و آکادمیک می‌دهند. اختراع اتم و به کارگیری جنایت کارانه آن علیه ژاپن، جهان را در در عصر وحشت اتمی وارد می‌کند، هراس از اینکه دولت‌مردانی دیوانه به خاطر قدرت، مجدداً این سلاح مخرب را در راستای اهداف سیاسی خود مورد استفاده قرار دهند. به واسطه ی وحشت از اتم، استراتژی‌ها به دنبال یافتن راه حل‌هایی بودند که بتوان با تهدید اتمی مقابله نمود. در این خصوص «آندره بوفر»، دانشمند فرانسوی، چهار روش برای مقابله با تهدید اتمی را بیان می‌کند:

1. تخریب و از بین بردن سلاح‌های اتمی دشمن برای ممانعت از بکارگیری آن؛ این روش که روش تهاجمی بوده، معتقد بود که قبل از اینکه دشمن بخواهد از سلاح اتمی استفاده کند، باید آنها را مورد شناسایی قرار داد و آنها را از بین برد. با توجه به اینکه زرادخانه‌های اتمی در اعماق زمین و بطور مخفی قرار دارد پس این راه عملی نبود و نیست.
2. مقابله و بازداشتن سلاح‌های اتمی دشمن در بین راه؛ براساس این روش، حال که سلاح‌ها را نمی‌شود قبل از شلیک از بین برد، پس از شلیک با رادارها آنها را مورد شناسایی قرار دهند و در بین راه آنها را مورد انهدام قرار دهند. میحث «جنگ ستارگان» در دهه 80 میلادی و «سپر دفاع موشکی» در اواخر دهه 90 در همین راستا بیان شدند که این دو پروژه نیز تبلیغاتی بودند تا عملیاتی و عملی نشوند. بطور خلاصه از بین بردن موشکها در بین راه به هیچ وجه امنیت کشورها را تضمین نمی‌کند، آنها به دنبال یک تضمین صد در صد هستند.
3. حفاظت فیزیکی و ساخت پناهگاه در مقابل تهدید اتمی؛ که این هم عملی نیست.
4. روش تهدید به تلافی؛ از سال 1949 که اتحاد جماهیر شوروی نیز صاحب بمب اتم شد، شاهد ایجاد نوعی توازن و تعادل اتمی بین دو ابرقدرت می‌باشیم. این تعادل و توازن براساس دکترین بازدارندگی، باعث ایجاد نوعی امنیت در مقابل بمب اتم می‌گردد.

تئوری بازدارندگی:

«بازدارندگی» یکی از موضوعات روابط بین الملل بوده که در هر دو حوزه استراتژی و دیپلماسی وجود دارد. «بازدارندگی» دارای قدمتی طولانی بوده و از زمان پیدایش دولت یا همان دولت - قبیله مطرح بوده است، اما هیچ گاه عامل موثری در جهت جلوگیری از جنگ نبوده است. اما در فردای جنگ دوم، با آغاز دوران اتمی، صحبت بر سر این است که بازدارندگی از يك تئوری ساده بدون ضمانت اجرایی مطلق، تبدیل به يك دکترین سیاسی با ضمانت اجرایی صد در صد گردد. در این حالت بر خلاف تمام تئوری‌های استراتژی که هدفشان پیروزی در جنگ بوده است، این دکترین سیاسی با هدف ممانعت از جنگ به جای پیروزی در جنگ طرح ریزی می‌شود. (یعنی جنگ اتمی پیروز ندارد).

بنا بر تعریف، بازدارندگی عبارت است از اقدام یا مجموعه‌ای از اقدامات که به منظور پیشی جستن از اقدامات خصمانه دشمن صورت می‌گیرد. تئوری بازدارندگی یعنی کوشش یکی برای اعمال نفوذ در دیگری تا او را از اقدام به عملی که متضمن خسارت یا هزینه‌ای برای اولی است باز دارد. این دکترین در رابطه با سلاح‌های هسته‌ای بوده که تاکنون همواره دارای کاربرد می‌باشد. نظریه پردازان دکترین بازدارندگی بر این باورند که در شرایطی که هزینه پیش بینی شده برای يك تهاجم نظامی از منافع مورد نظر از این عمل بیشتر باشد، تصمیم گیرندگان از توسل به جنگ خودداری خواهند کرد، بنابراین تا هنگامی که طرف مقابل قدرت ضربه دوم را بعد از دریافت ضربه اول داشته باشد، هیچ قدرتی ریسک آغاز جنگ اتمی را نمی‌پذیرد